

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку і аудиту

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
д.е.н., проф., Лоханова Н.О.
«__» _____ 2018 р.

ВИПУСКНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 6.030509 «Облік і аудит»

за темою:

«Облік і контроль розрахунків з заробітної плати
(на прикладі ВП «Южно-Українська АЕС»)»

Виконавець:

студентка обліково-економічного факультету
42 групи

Постельняк Анна Сергіївна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

старший викладач

(науковий ступінь, вчене звання)

Самострол Світлана Вячеславівна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2018

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ І РОЗРАХУНКІВ З ПЕРСОНАЛОМ	7
1.1. Економічна сутність заробітної плати та її нормативне регулювання.....	7
1.2. Облік використання робочого часу.....	15
1.3. Теоретико-методичні основи обліку розрахунків з заробітної плати	21
1.4. Проблемні питання організації обліку розрахунків з оплати праці та напрями їх вирішення.....	29
РОЗДІЛ 2. ДІЮЧА ПРАКТИКА ОБЛІКУ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ НА ВП «ЮЖНО-УКРАЇНСЬКА АЕС»	34
2.1. Загально-економічна характеристика ВП «Южно-Українська АЕС» та його облікової політики.....	34
2.2. Організація оплати праці на підприємстві.....	46
2.3. Особливості обліку розрахунків з оплати праці на ВП «Южно-Українська АЕС» та напрями його удосконалення.....	55
РОЗДІЛ 3. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТА ДІЮЧА ПРАКТИКА КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ	66
3.1. Мета, завдання, суб'єкти контролю та відповідальність за порушення вимог трудового законодавства	66
3.2. Контроль розрахунків з оплати праці та напрями його удосконалення.....	70
3.3. Аналіз структури та динаміки заробітної плати ВП «Южно-Українська АЕС».....	77
ВИСНОВКИ	82
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	88
ДОДАТКИ	93

ВСТУП

Актуальність дослідження. Заробітна плата є основним джерелом формування доходів громадян, найдієвішим стимулом підвищення якості та продуктивності праці. Вдала організація оплати праці персоналу суб'єктів господарювання стає ключовим питанням їх діяльності і визначальним фактором суспільного та економічного прогресу. Вирішення проблемних завдань лежить у площині знаходження найдосконаліших та економічно виправданих форм і систем оплати праці, правильного визначенні факторів впливу на ефективність їх функціонування. Низький рівень оплати праці руйнує єдність процесу розвитку економічного зростання та добробуту населення, знижує якість робочої сили, звужує внутрішній ринок, обумовлює примітивізацію потреб населення, руйнує трудовий потенціал, сприяє розвитку тіньових процесів і відтоку кваліфікованих кадрів за кордон. З іншої сторони надмірний рівень заробітної плати для власника підприємства пов'язаний з перевитратами і зниженням прибутковості.

Заробітна плата – є важливішим засобом підвищення зацікавленості працюючих у результатах своєї праці, її продуктивності, збільшення обсягів виробленої продукції, поліпшення її якості та асортименту. Заробітна плата перебуває в центрі уваги різних зацікавлених сторін – найманих працівників, власників, податкових органів, профспілок, державних структур і для кожної з них значення заробітної плати оцінюється по-різному.

Якість інформації залежить від системи її збору, обробки, контролю та аналізу. Джерелом інформації для управління фондом оплати праці є достовірний бухгалтерський облік та дієвий внутрішній контроль, які направлені на забезпечення правильного та повного нарахування і вчасну виплату заробітної плати найманим працівникам. Нема жодного суб'єкта господарювання, який би не здійснював ведення даного виду обліку – розрахунків з оплати праці і пов'язаних з ними платежів.

Облік праці та заробітної плати робітників підприємства є одним з найголовніших напрямків діяльності бухгалтерії будь-якої організації і потребує точних і оперативних даних про зміну чисельності робітників, витрати робочого часу, рух за різними категоріями робітників, визначення обсягу виробничих витрат, розмір ФОП тощо [37, с. 97].

Багато науковців ставить проблеми обліку, контролю та аналізу розрахунків з заробітної плати на головне місце серед інших аспектів вивчення облікової системи, про що свідчить значна кількість наукових публікацій по заданій темі. Теоретичні проблеми обліку праці та її оплати є предметом наукових досліджень провідних українських вчених-економістів, таких, як С.В. Васильчак, О.А. Дороніної, Н.М. Дмитренко, М.А. Кравченко, Т.Г. Мельник, Н.С. Папуши, О.Ю. Шоляка та Н.В. Шульги, В. Нестеренко, К. Кривенко, В. Лагутін, А. Колот, К. Маркс, С. Мочерний, С. Цимбалюк, Н. Волгіна, М. І. Лепешинська, Р. Капелюшніков, Д. Пфайфер, В. Гімпельсон та інших.

Отже, актуальність обраної теми випускної роботи беззаперечна і обумовлена попитом часу.

Мета і завдання дослідження. Метою випускної роботи є дослідження теоретичних та практичних питань обліку, контролю і аналізу розрахунків з оплати праці, розробка рекомендацій щодо вдосконалення їх організації з метою покращення інформаційного забезпечення системи управління оплатою праці на досліджуваному підприємстві і в цілому.

Відповідно до поставленої мети основними завданням випускної роботи є:

- визначення економічної сутності поняття «заробітна плата», «фонд оплати праці» та розгляд основних їх класифікаційних характеристик;
- дослідження нормативно-правової бази розрахунків з оплати праці;
- ознайомлення з варіаціями існуючих форм і систем оплати праці та їх особливостями;
- дослідження порядку документального оформлення розрахунків з оплати праці;

- вивчення методики нарахування оплати праці персоналу та утримань з неї;
- дослідження особливостей автоматизованої системи обробки інформації базового підприємства;
- дослідження теоретико-методологічних основ та діючої практики контролю розрахунків з оплати праці;
- проведення аналізу ефективності використання коштів на оплату праці;
- визначення напрямів вдосконалення обліку та внутрішнього контролю розрахунків з оплати праці на ВП «Южно-Українській АЕС».

Предмет та об’єкт дослідження. Предметом дослідження є комплекс теоретичних, методичних і практичних питань обліку, контролю та аналізу операцій з оплати праці і пов’язаних з нею розрахунків.

Об’єктом дослідження випускної роботи виступає діюча система обліку, контролю і аналізу розрахунків з оплати праці на ВП «Южно-Українській АЕС». ВП «ЮУ АЕС» здійснює господарську діяльність та діяльність у сфері виробництва, передачі і постачанні електричної та теплової енергії, використання ядерної енергії на підставі дозволів та ліцензій, отриманих у встановленому порядку ДП НАЕК «Енергоатом». Чисельність персоналу ВП «ЮУ АЕС» складає більше семи тисяч висококваліфікованих працівників, 25 відсотків яких є фахівцями з вищою освітою. Облік веде бухгалтерія в складі секторів обліку: розрахунків з покупцями, виробничих витрат, капітальних інвестицій, розрахунків з працівниками, фінансових розрахунків, основних фондів, матеріальних ресурсів і яка налічує 70 осіб. Очолює бухгалтерію головний бухгалтер і три його заступника з питань методології бухгалтерського обліку та капітальних інвестицій, податкового обліку та податкової звітності, матеріальних ресурсів і основних фондів.

Середній вік працівників ВП «Южно-Української АЕС» – 37 років. У колективі працюють 39 осіб, нагороджених орденами і медалями, 11 заслужених енергетиків України, 24 заслужених працівників, 5 почесних жителів Южноукраїнська.

Методи дослідження. Під час написання випускної роботи застосовано системний підхід із використанням загальнонаукових та спеціальних методів і прийомів пізнання. На базі застосування діалектичного та історичного методів здійснено дослідження системи обліку, внутрішнього контролю і аналізу розрахунків з оплати праці. При дослідженні нормативно-правового регулювання операцій з оплати праці використовувалися методи теоретичного узагальнення, групування, конкретизації. Для вивчення теоретичних положень використано такі методи наукового пізнання, як індукції та дедукції, аналогії, абстрагування та порівняння. При аналізі діяльності підприємства використовуватимуться специфічні способи та прийоми фінансового і економічного аналізу.

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою дослідження стали законодавчі і нормативні акти України, матеріали Міністерства фінансів України і Державного комітету статистики України, Національні Положення (стандарти) бухгалтерського обліку, наукові праці та публікації вчених-економістів, загальноекономічна і спеціальна література з питань дослідження, первинна документація, облікові реєстри, внутрішні розпорядчі документи підприємства з питань організації оплати праці, фінансова та статистична звітність базового підприємства.

ВИСНОВКИ

У наш час особливу актуальність набули питання організації оплати праці, і відповідно розрахунків з робітниками, які тісно пов'язані з організацією обліку і контролю даних розрахунків.

Багато вчених і науковців досліджують проблеми, пов'язані з оплатою праці, її організацією і правовим забезпеченням, її соціально-економічну сутність, принципи та елементи організації заробітної плати, а також систем доплат, надбавок і форм заробітної плати в тому числі і в контексті ефективності збору інформації системами обліку і контролю.

На підставі проведеного дослідження за темою випускної роботи нами було зроблено наступні висновки.

Як важлива соціально-економічна категорія заробітна плата в ринковій економіці має виконувати такі функції: відтворювальну – як джерело відтворення робочої сили і засіб залучення людей до праці; стимулюючу – встановлення залежності рівня заробітної плати від кількості, якості і результатів праці; регулюючу – як засіб розподілу і перерозподілу кадрів за регіонами країни, галузями економіки з урахуванням ринкової кон'юнктури; соціальну – забезпечення соціальної справедливості, однакової винагороди за однакову працю.

Статутною юридичною формою регулювання трудових відносин, у тому числі в області оплати праці працівників, стає колективний договір підприємства, у якому фіксуються всі умови оплати праці, що входять до компетенції підприємства.

Ми побачили, що організація заробітної плати визначається трьома елементами: тарифною системою, нормуванням праці і формами та системами оплати праці. Тарифна система, яка є основою організації оплати праці, включає в себе тарифну сітку, тарифну ставку і тарифно-кваліфікаційні довідники.

Питання нарахування заробітної плати, а також податкового і бухгалтерського обліку оплати праці займають особливе місце в роботі бухгалтерії кожного підприємства.

Об'єктом дослідження нами обрано ВП «Южно-Українська АЕС».

ВП «ЮУ АЕС» здійснює свою діяльність відповідно до Статуту і підпорядковується Міністерству енергетики та вугільної промисловості України. Предметом виробничої та господарської діяльності ВП «ЮУ АЕС» є виробництво, передача та постачання електричної та теплової енергії на підставі відповідних ліцензій та укладених договорів.

Щороку ВП «ЮУ АЕС» забезпечує більше 10% від загального виробництва електроенергії в Україні. ВП «ЮУ АЕС» є основою Южно-Українського енергетичного комплексу, який об'єднує Южно-Українську АЕС, Олександрівську ГЕС та Ташлицьку ГАЕС – єдиного в Україні підприємства з комплексним використанням базових ядерних і маневрених гідроакumuлюючих потужностей та водних ресурсів ріки Південний Буг. Южно-Український енергокомплекс за обсягами виробництва забезпечує потреби в електроенергії та нормальні умови для життєдіяльності південного регіону України з населенням більше 5 млн. осіб.

Роботу ВП «ЮУ АЕС» забезпечує біля семи тисяч висококваліфікованих працівників, 25 відсотків яких складають фахівці з вищою освітою. Середній вік працівників ВП «ЮУ АЕС» – 37 років. У колективі працюють 39 осіб, нагороджених орденами і медалями, 11 заслужених енергетиків України, 24 заслужених працівників ВП «ЮУ АЕС», 5 почесних жителів Южноукраїнська.

У колективі підприємства існує ефективна система добору, розстановки і виховання виробничо-промислового персоналу. Для цього створено сучасну навчальну базу, а підготовкою фахівців для роботи на станції займається спеціально створений учбово-тренувальний центр (НТЦ). На підприємстві питаннями щодо організації оплати праці працівників займається департамент управління організації, нормування та оплати праці дирекції з економічних

питань у складі відділів з організації праці та заробітної плати і норм та нормативів праці.

Департамент з праці та заробітної плати проводить оперативне регулювання питань з оплати праці і контроль за діяльністю структурних одиниць в частині удосконалення форм и систем оплати праці, матеріального стимулювання працівників, використання фонду оплати праці та нормування праці. Планування фонду оплати праці за джерелами фінансування провадять служби, які займаються фінансовим плануванням – відділ економіки та фінансів (управління організації, нормування та оплати праці і планово-економічне управління).

Питаннями забезпечення кадрами, обліком їх руху займається відділ кадрів та соціального розвитку. Питаннями підготовки та перепідготовки кваліфікованого персоналу щодо забезпечення виробничого процесу – відділ підготовки персоналу.

Основні принципи, норми та взаємні зобов'язання сторін трудових відносин на підприємстві впроваджуються на підставі розробленого та затвердженого Управлінням праці та соціального захисту населення Шевченківської районної у місті Києві державної адміністрації Колективного договору та відповідних Положень з питань додаткових оплат та преміювання, що є його невід'ємними додатками. Перелік доплат і надбавок, які встановлюються Колективним договором не можуть бути меншими за передбачені законодавством, Генеральною та Галузевою угодами.

Обов'язковою умовою преміювання робітників в повному обсязі є не перевищення планового фонду оплати праці. За наявності перевищення встановленого фонду з початку року преміальний фонд Дирекції зменшується на суму такого перевищення. У разі виникнення економії ФОП у наступні періоди (за умови виконання інших показників преміювання), сума премії в межах економії ФОП може бути донарахована (перерозподілена).

Узагальнення облікової інформації щодо сум витрат на оплату праці, розрахунків з персоналом з метою складання подання та формування звітності

здійснює відповідний сектор бухгалтерії – розрахунків з працівниками. Даний сектор налічує 11 співробітників.

Основою організації ВП «Южно-Українська АЕС» оплати праці є тарифна система.

Бухгалтерія є самостійним структурним підрозділом ВП «ЮУ АЕС», підпорядковується безпосередньо головному бухгалтеру, який в свою чергу - генеральному директору. Головний бухгалтер має заступників: з виробництва та фінансової звітності; з податкового обліку та податкової звітності; з методології бухгалтерського обліку та капітальним інвестиціям; з матеріальних ресурсів і основних фондів.

Зазначимо, що наказ про облікову політику підприємства не визначає окремих вимог стосовно Робочого плану рахунків підприємства, який має певні особливості і не визначає важливі аспекти щодо формування даних податкового обліку.

Згідно робочого плану рахунків для узагальнення інформації про розрахунки з персоналом підприємства застосовують рахунок 66 «Розрахунки за виплатами працівникам», а саме субрахунки: 661 «Розрахунки за заробітною платою», 6614 «Депоновані лікарняні листи», 6621 «Розрахунки з депонентами», 663 «Розрахунки за іншими виплатами».

З метою удосконалення моделі аналітичного обліку розрахунків за виплатами працівникам пропонуємо розширити перелік субрахунків до рахунку №66 «Розрахунки за виплатами працівникам» за видами виплат, наприклад 6612 «Виплати при звільненні», 6613 «Заохочувальні та компенсаційні виплати» тощо.

ВП «Южно-Українська АЕС» для обліку заробітної плати використовує бухгалтерську програму «Парус–Заробітна плата», яка дозволяє повністю автоматизувати процес обліку заробітної плати. При значній кількості первинних документів по обліку виробітку, різних видів доплат працівників, вони здаються для перевірки та наступних розрахунків за встановленим графіком в розрахунковий відділ бухгалтерії. Всі розрахунки здійснюються за

алгоритмами програми на підставі внесених даних первинних документів і працюють автоматично.

На підприємстві ВП «Южно-Українська АЕС» існує спеціальний контрольно-ревізійний відділ, який знаходиться у безпосередньому підпорядкуванні у генерального директора. Контрольно-ревізійний відділ налічує 6 осіб. Діяльність підрозділ здійснює відповідно до «Положення про контрольно-ревізійний відділ».

На підставі проведеного аналізу встановлено, що фонд оплати праці збільшується, але відносне відхилення по фонду оплати праці робітників показало, що на підприємстві одночасно відбувається і його економія. Витрати нормованої основної заробітної плати робітників порівняно з попереднім роком також збільшились. На підприємстві в порівнянні з попереднім роком відбулось збільшення витрат на оплату праці на 87446 тис. грн. або на 10,97% та відрахувань на соціальні заходи на 19225 тис. грн. або на 6,71%.

Основними процедурами контролю розрахунків з заробітної плати є наступні. При організації заробітної плати на підприємстві має виконуватись головна вимога – забезпечення неперервного підвищення заробітної плати при зниженні її затрат на одиницю продукції, мати гарантії регулярних виплат зарплати за рахунок результатів господарської діяльності

До методів підвищення ефективності оплати праці на підприємстві можуть бути віднесені наступні:

- запровадження єдиного підходу щодо оцінки складності робіт і диференціації тарифних умов оплати праці всіх категорій персоналу на базі затвердження єдиної тарифної системи, розробленої на підприємстві;

- диференціація тарифних ставок (окладів) у межах кожного розряду за кількома рівнями; визначення конкретного рівня тарифної ставки (окладу) у межах кожного розряду за результатами комплексного оцінювання роботи працівників;

- передбачення підходів, як підвищення, так і зниження тарифної ставки (окладу) залежно від результатів оцінки роботи у звітному періоді;

- удосконалення мотиваційного механізму регулювання міжпосадових окладів та міжкваліфікаційних рівнів оплати праці;
- обґрунтування вибору найефективніших форм і систем заробітної плати;
- впровадження оновлених підходів до існуючого колективно-договірного регулювання заробітної плати підприємства.

Підтримка поточної роботи відділів з організації праці та заробітної плати і норм та нормативів праці підприємства щодо опрацювання системи показників, які характеризують якість і терміни виконання робіт, ініціативу, новаторство, професійне зростання, самостійність, творчий підхід для виконання робіт тощо з метою комплексного оцінювання працівників.

Розширення існуючої системи преміювання робітників підприємства та посилення діючого внутрішнього контролю стосовно питань обґрунтованості призначення премій окремим категоріям працівників, дотримання критеріїв їх призначення з метою підтримки реальності роботи принципу матеріального заохочення за якісну та інтенсивну працю.

Основним критерієм економічної ефективності організації заробітної плати підприємства повинно бути випереджаюче зростання доходу підприємства порівняно зі зростанням фонду його заробітної плати. Якщо таке випередження не забезпечується, необхідно організувати поточний аналіз причин і розробити додаткові заходи, спрямовані або на зростання доходу, або на економію витрат на оплату праці.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Арап Г. В. Шляхи вдосконалення контролю оплати праці / Г. В. Арап, І. Г. Пахомова // Вісник Дніпропетровського університету: Серія «Економіка». – 2010. – Вип. 4 (2). – С. 149–155.
2. Буханцева М. В., Каменська Т. О., Церетелі Л. Г. Бухгалтерський облік витрат на підприємстві: Посіб./ М. В. Буханцева (упоряд.), Г. В. Негода (упоряд.). – К. : Редакція журналу "Вісник податкової служби України, 2005. – с. 80.
3. Бурденко І. М. Виплати працівникам: облік, аудит і автоматизація [Текст]: навчальний посібник / І. М. Бурденко, О. В. Кравченко, О. В. Шипунова – Суми: Університетська книга, 2009. – 283 с.
4. Вербило О. Ф. Удосконалення обліку праці та її оплати / О. Ф. Вербило, Л. В. Мельянова // Бухгалтерія в сільському господарстві. – 2010. – № 17. – С. 25 – 29.
5. Вороная Н. В., Чернишова Н. О., Санкції за порушення законодавства про працю// Податки і бухгалтерський облік. -2017.- №16.- С.1-10.
6. Герасимчук Л. С. Шляхи вдосконалення обліку оплати праці / Л. С. Герасимчук, О. В. Кантаєва // Молодіжний науковий вісник УАБС НБУ, Серія: Економічні науки. – 2012. – №12. – С. 186 – 194.
7. Гетьман О. О. Економіка підприємства: Навч. посіб. — 2-ге видання. / О. О. Гетьман, В. М. Шаповал. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 488 с.
8. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
9. Григорук А. А. Основи економічної теорії: політекономічний аспект / А.А. Григорук, М. С. Палюх, Л. М. Литвин, Т. Д. Літвінова –Тернопіль, 2002. – 304 с.

10. Дорош Н. І. Внутрішній контроль та аудит в управлінні ризиками на підприємстві/ Н. І. Дорош // Вісник Львівської комерційної академії. Серія: Економічна. – 2014. – Вип. 44. – С. 148-152.
11. Закон України «Про відпустки» від 15.11.96 р. № 504/96-ВР. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/504/96>
12. Закон України «Про колективні договори й угоди»: від 01.07.93 р. №3356-ХІІ // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1993. – № 36. – ст.361 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3356-12>
13. Закон України «Про оплату праці» №108/95 від 24.03.1995 р. (зі змінами і доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
14. Закон України від 08.07.210 р. № 2464-VI « Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне страхування» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>
15. Інструкція № 286 — Інструкція зі статистики кількості працівників, затверджена наказом Держкомстату від 28.09.2005 р. № 286. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1442-05>
16. Інструкція зі статистики заробітної плати: затверджено наказом Державного комітету статистики України від 13.01.2004р. № 5 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.
17. Інструкція зі статистики заробітної плати: затверджено наказом Мінстату України від 11.12. 1995 року №323. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0114-04>
18. Кадацька А. С., Пономаренко О. М. Удосконалення обліку оплати праці в сучасних умовах. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/34_NIEK_2012/Economics/74744.doc.htm.

19. Кодекс законів про працю України від 10.12.71 р. № 322-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.
20. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.84 р. № 8073-X. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
21. Контроль і аналіз. – 2015. – Вип. 2. – С. 174–187. – [Електронний ресурс].
Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ptmbo_2015_2_16.
22. Корягін М. В. Аспекти ведення бухгалтерського обліку інших заохочувальних та компенсаційних виплат персоналу / М. В., Корягін, О. Попкова // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – № 21. – С. 211–215.
23. Крутова А. С. Облік праці та її оплати в інформаційній системі підприємства торгівлі / А. С. Крутова, О. О. Нестеренко // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. Сер.: Бухгалтерський облік, контроль і аналіз. - 2015. – с. 174-187.
24. Лишиленко О. В. Бухгалтерський облік розрахунків за виплатами працівникам / О. Лишиленко // Бухгалтерський облік та аудит. – 2012–№ 12. – С. 29-30.
25. Макаренко А. П. Аудит операцій і розрахунків з оплати праці та обліку її витрат на підприємстві / А. П. Макаренко, І. В. Боюк // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2011. – № 1 (13). – С. 112–118.
26. Методичні рекомендації щодо застосування підсумованого обліку робочого часу, затверджені наказом Мінпраці від 19.04. 2006 р. № 138. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/FIN20158.html
27. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 19 «Виплати працівникам» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_011.

28. Наказ Державного комітету статистики України «Про затвердження типових форм первинної облікової документації зі статистики праці»: № 489 05.12.2008 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua/norm_doc/2008/489/489_2008.htm.
29. Наказ Держкомстату та Міноборони «Про затвердження типової форми первинного обліку № П-2 «Особова картка працівника» від 25.12. 2009 р. № 495/656. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/norm_doc/2009/495/495_2009.htm
30. Наказ Мінстату «Про затвердження типових форм первинного обліку» О. В. Покатаєва, Г. О. Кошулинська // Держава та регіони. Науково-виробничий журнал. Серія: Економіка та підприємництво. – 2014. – №3. – с. 139-141. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uazakon.com/document/spart94/inx94063.htm>
31. Плахтій Т. Ф., Удосконалення моделі аналітичного обліку розрахунків за виплатами працівникам / Т. Плахтій, В. Калашник // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). – 2013. – № 1(2). – С. 239–247. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/UJRN>
32. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI (із змінами та доповненнями) [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
33. Покатаєва О. В. Шляхи вдосконалення системи оплати праці на підприємстві / О.В. Покатаєва, Г.О. Кошулинська // Держава та регіони : наук.-виробн. журнал / Серія : Економіка та підприємництво. – 2013. – № 3. – С. 139–141.
34. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам» [Електронний ресурс]: затв. наказом Міністерства фінансів України від 28.10.2003р. № 601. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1025-03>.

35. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань [Електронний ресурс]: затв. наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>.
36. Порядок № 100 — Порядок обчислення середньої заробітної плати, затверджений постановою КМУ от 08.02.95 р. № 100.
37. Потриваєва Н. В. Стан та перспектива обліку розрахунків з оплати праці: теоретичний аспект / Н. В. Потриваєва, І. В. Савченко // Економічний форум. – 2014. – №1. – С. 93 – 98.
38. Проект Трудового кодексу України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1pf3511=53221.
39. Саух І. В. Методика перевірки операцій з оплати праці та пов'язаних з нею розрахунків / І. В. Саух // Вісник ЖДТУ. – 2012. – № 2 (20). – С. 428 – 433.
40. Смирнова М. В. Відповідальність роботодавця за невиконання індексації або компенсації// Податки і бухгалтерський облік.-2016.- №22. – с. 1- 4.
41. Старченко Н. М. Удосконалення методики обліку виплат працівникам / Н. М. Старченко //Економічні науки. – Серія «Облік і фінанси». – Випуск 9(33). – Ч. 3. - 2012 . – С. 71-76.
42. Кодекс законів про працю від 10 грудня 1971 року зі змінами та доповненнями від 18 листопада 2004 року. Ст.51. [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.
43. Хома Д. М. Проблеми обліку та аудиту розрахунків з оплати праці / Д. М. Хома // Сталий розвиток економіки : науково-виробничий журнал. – 2014. – № 3. – С. 222–227.
44. Шульга Н. В. Облік і аудит розрахунків з оплати праці та аналіз ефективності використання трудових ресурсів: автореф. дис. канд. екон. наук за спец. 08.00.09 Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності) / Н.В. Шульга. – К.:, 2008. – 18 с. 10.